

U S N E S E N Í

Krajský soud v Brně rozhodl v senátu složeném z předsedy senátu Mgr. Milana Procházky a soudců Mgr. Ing. Veroniky Baroňové a JUDr. Viktora Kučery v právní věci žalobce: **MUDr. S. A. Z.**, zastoupeného doc. JUDr. Zdeňkem Koudelkou, Ph.D., advokátem se sídlem Optátova 46, Brno, proti žalovaným: **1. Krajské státní zastupitelství v Brně**, se sídlem Mozartova 3, Brno, **2. Policie České republiky**, Krajské ředitelství policie Jihomoravského kraje, Městské ředitelství policie Brno, Obvodní oddělení Policie Brno-Výstaviště, se sídlem Rybářská 17, Brno, v řízení o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem žalovaných,

t a k t o :

- I. Žaloba se odmítá.**
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se podanou žalobou dle § 82 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), domáhá určení nezákonnosti zásahu spočívajícího v souhlasu Krajského státního zastupitelství v Brně se zadržením žalobce ze dne 28. 1. 2016, KSZ Brno č. j. 1 KZM 2002/2015 - 63, a zásahu spočívajícího v postupu Krajského státního zastupitelství v Brně a Policie České republiky, kterým byl žalobce zadržen a zbaven svobody ve dnech 1. - 4. 2. 2016.

Žalobce v úvodu podané žaloby poukázal na skutečnost, že je sporné, zda je v uvedeném případě vůbec dána pravomoc správního soudu, přičemž osobně zastává stanovisko, že nikoli. Proto také podal proti uvedenému zásahu přímo ústavní stížnost, kterou Ústavní soud řeší pod sp. zn. II. ÚS 1030/16. Žalobci je ovšem také známo, že existují i jiné právní názory, a proto z hlediska procesní jistoty podal rovněž tuto správní žalobu, aby se při případném odmítnutí ústavní stížnosti pro nevyčerpání předchozích prostředků právní ochrany nepřipravil o právo na soudní ochranu. Žalobce v této souvislosti upozornil na usnesení Ústavního soudu ze dne 2. 12. 2015 ve věci sp. zn. I. ÚS 2355/15, jehož autorem je soudce zpravodaj L. D., který je zpravodajem také ve věci nyní vedené u Ústavního soudu pod sp. zn. II. ÚS 1030/16. Proto žalobce navrhl přerušení soudního řízení do skončení řízení o ústavní stížnosti před Ústavním soudem.

Žalobce dále připomněl relevantní skutkové okolnosti, kdy žalobce je českým a íránským státním příslušníkem, původem z Íránu, který přišel do České republiky v roce 1993 studovat medicínu na Masarykově univerzitě v Brně. Po úspěšném ukončení studií v roce 1999 se žalobce věnoval zejména podnikatelské činnosti, a to především v oblasti realit v Dubaji ve Spojených arabských emirátech. V roce 2009 žalobce získal české státní občanství. Dne 19. 3. 2014 v 5:03 hod. byl žalobce zadržen policií ve svém bytě v hotelu Hilton v Praze a následně na něj byla uvalena vazba. Ve vazbě byl žalobce držen až do 1. 2. 2016, kdy v tento den byl namísto propuštění z vazby opětovně zadržen policií na základě nepodložených důvodů pro údajné vydání žalobce k trestnímu stíhání do Íránu. K tomuto zadržení dne 1. 2. 2016 došlo přímo v areálu Věznice Brno-Bohunice, kdy mělo dojít k propuštění žalobce z vazby na základě složení peněžitě záruky (kauce) ve výši 150 mil. Kč dle vydaného usnesení Krajského soudu v Brně. To vše za situace, kdy žalobce jako státní občan České republiky mohl být vydán do ciziny pouze se svým souhlasem [§ 92 odst. 1 písm. a) zákona č. 104/2013 Sb., o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 104/2013 Sb.“)], přičemž policii i státnímu zastupitelství byl nesouhlas žalobce s vydáním do Íránu znám. Dle názoru žalobce bylo dále evidentní, že i kdyby se v jeho případě nejednalo o občana České republiky, a vydání by tak bylo přípustné i bez souhlasu žalobce, jistě by bylo odloženo až do skončení trestního řízení žalobce, které je proti němu vedeno u Krajského soudu v Brně. Český stát by totiž byl ve zcela nelogické situaci, kdy na jedné straně si jistí setrvání obžalovaného na území státu nejprve vazbou a následně rekordní kaucí ve výši 150 mil. Kč, aby jej v jiném řízení vydal do cizího státu. Přitom skutečnost, že žalobce je státním občanem České republiky, státní zastupitelstvo vědělo z důvodu jeho trestního stíhání a rovněž mu tato skutečnost byla výslovně sdělena ministerstvem spravedlnosti. Pokud tedy přesto přistoupilo k jeho zadržení, žalobce tento postup hodnotil jako pokus o zmaření jeho propuštění na kauci. Žalobce tak nabyl přesvědčení, že na jeho propuštění a opětovném zadržení spolupracovala policie, státní zastupitelství a zřejmě i rozhodující soudce krajského soudu, kterému po zaplacení kauce trvalo více než týden propuštění žalobce z vazby, přestože v jiných případech (včetně propuštění jiných obžalovaných v téže trestní věci) rozhodoval v řádu do dvou dnů.

Žalobce dále namítal, že státní zástupce Krajského státního zastupitelství v Brně (dále též „KSZ Brno“) dne 28. 1. 2016 vydal souhlas se zadržením žalobce za účelem vydání k trestnímu stíhání do Íránu (v jehož důsledku byl žalobce po tři dny – tj. od 1. 2. do 4. 2. 2016 – zbaven osobní svobody a umístěn v policejní cele) bez splnění zákonných podmínek dle § 92 zákona č. 104/2013 Sb. Žalobce vnímal jako zavrženíhodné samotné načasování postupu státního zástupce KSZ Brno, který nejprve opakovaně konstatoval, že nejsou podmínky pro zadržení žalobce či jiný postup vůči němu (zejména ve svých vyjádřeních ze dne 20. 4. 2015 a 5. 5. 2015), kdy v této době byl žalobce ve vazbě a Krajskému soudu v Brně poskytl podrobné informace ohledně svého údajného trestního stíhání v Íránu, aby pak v okamžiku, kdy uhradil rekordní peněžitou záruku (kauci) ve výši 150 mil. Kč, která byla soudem přijata a bylo rozhodnuto o propuštění žalobce z vazby, naplánoval takový postup, dle kterého byl žalobce namísto propuštění z vazby ještě ve vazební věznici znovu zadržen, a to na základě vydaného souhlasu ze dne 28. 1. 2016 státního zástupce KSZ Brno ohledně žádosti o vydání do Íránu z měsíce března roku 2015. Následně dne 3. 2. 2016 tentýž státní zástupce podal návrh na vzetí žalobce do vazby, který ovšem Krajský soud v Brně usnesením ze dne 4. 2. 2016, sp. zn. 11 Nt 201/2016, zamítl, z jehož

odůvodnění žalobce citoval následující: „*Ministerstvo spravedlnosti České republiky doposud neobdrželo oficiální žádost o vydání jmenovaného k trestnímu stíhání. Ačkoli Krajský státní zástupce výslovně žádal, aby se Ministerstvo spravedlnosti obrátilo na íránskou stranu o doplnění informací včetně doručení oficiální žádosti o vydání, bylo sděleno, že toto učiněno nebude. Z dostupných podkladů k vydávacímu řízení je zřejmé, že skutek, jehož se měl vydávaný dopustit, nenaplnuje znaky žádného trestného činu podle trestního zákoníku. V neposlední řadě je nutno zdůraznit, že po zákonném poučení ve smyslu § 96 odst. 1 ZMJS vydávaný výslovně uvedl, že se svým vydáním do Íránské islámské republiky nesouhlasí. ... Za této situace lze stěžít najít důvod, proč by se měl vydávacímu řízení vyhýbat. Byť se jedná o samostatné řízení, je nutno současně konstatovat, že přítomnost jmenovaného v České republice se jeví býti dostatečně zajištěnou existencí usnesení o propuštění z vazby ve věci Krajského soudu v Brně sp. zn. 46 T 5/2015, kde byly zkombinovány veškeré přípustné instituty, jimiž lze vazební důvody na straně jmenovaného nahradit včetně přijetí velmi vysoké peněžité záruky. V neposlední řadě soud konstatuje, že rozhodnutí o vzetí do předběžné vazby musí mít určitý reálný hmotně právní základ, který soud po provedeném vazebním zasedání postrádá.“*

Žalobce byl tedy dne 4. 2. 2016 propuštěn na svobodu, k čemuž ovšem došlo až poté, co byl nucen strávit téměř 72 hodin v cele předběžného zadržení a v nejistotě, co se s ním bude dít a zda nedojde (přestože je občanem České republiky) k jeho vydání do země, která představuje jeden z nejvíce problémových režimů z hlediska evropského chápání lidských práv.

Žalobce se poté věnoval otázce včasnosti a přípustnosti podané žaloby a dále namítal, že v jeho případě nebyly dány důvody pro aplikaci předběžné vazby, neboť absentovala obava z útěku žalobce; předběžná vazba je v případě občana České republiky nepřípustná; není zde trestný čin, pro který by bylo možné žalobce vydat; a vydání brání rovněž hrozba trestu smrti v Íránu. Vedle toho orgánům ani nebyly známy informace podle § 92 odst. 3 zákona č. 104/2013 Sb., neboť ministerstvo spravedlnosti neobdrželo z íránské strany oficiální žádost o vydání žalobce k trestnímu stíhání, kdy státní zástupce měl k dispozici pouze oběžníkovou pátranku Interpolu z neveřejné oběžníkové databáze související s požadavkem Íránské islámské republiky o vydání svého občana, nikoli však samotnou žádost o vydání a další podkladové materiály; státní zástupce tedy nepostupoval v souladu s § 92 odst. 7 písm. a) a b) zákona č. 104/2013 Sb. Žalobce ve vztahu k těmto jednotlivým bodům v podané žalobě podrobně popsal postup orgánů, kterým mělo dojít k porušení žalobcova práva na osobní svobodu, kdy žalobce pokládal vydání souhlasu se svým zadržením, jakož i samotné zadržení a omezení žalobce na osobní svobodě ve dnech od 1. 2. 2016 od 4. 2. 2016 za zásah svévolný a zcela mimo zákonné zmocnění. Došlo tak k porušení čl. 2 odst. 3 Ústavy České republiky (dále jen „Ústava ČR“) a čl. 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“).

Žalobce rovněž poukazoval na skutečnost, že řízení o vydání nebylo vedeno s náležitou péčí a přijaté opatření nebylo přiměřené sledovanému cíli, neboť žalobce byl v okamžiku svého zadržení dne 1. 2. 2016 právě propuštěn z vazby po uhrazení nejvyšší peněžité záruky, jaká kdy byla v České republice složena, a zároveň byla uložena další opatření, která bez problémů zabezpečovala spolupráci žalobce s orgány činnými v trestním řízení. Naprosto zde tedy nebyl dán důvod domnívat se, že by žalobce mohl uprchnout, neboť

peněžitá záruka (stejně jako kterékoliv jiné alternativní opatření, je-li soudem uloženo) zajišťuje v dané situaci v plném rozsahu naplnění účelu vazby, a tedy je v případě útěkové vazby plnou zárukou toho, že daná osoba, již bylo toto opatření uloženo, se nebude trestnímu řízení nebo trestu vyhýbat. Žalobce se proto domníval, že v době, kdy byl z iniciativy státního zástupce KSZ Brno zadržen, byl účel, pro který bylo toto zadržení realizováno, stejně jako účel, pro který byla event. aplikována předběžná vazba (rozhodl-li by Krajský soud v Brně kladně), již plně vyčerpan peněžitou zárukou, kterou žalobce před tímto zadržením složil. Přítomnost žalobce na území České republiky v době jeho zadržení tak byla v plném rozsahu zajištěna, a tedy nehrozilo, že by se mohl vyhýbat i vydávacímu řízení, v důsledku čehož nebyla splněna podmínka stanovená v § 94 odst. 1 zákona č. 104/2013 Sb. Žalobce tak měl za to, že jeho zadržením došlo k neodůvodněnému a svévolnému (a tím i nepřiměřenému) zásahu do práva žalobce na osobní svobodu podle čl. 5 Úmluvy o ochraně práv a základních svobod (publikována pod č. 209/1992 Sb., dále jen „Úmluva“) a čl. 8 Listiny.

Žalobce taktéž namítal, že v jeho případě neustále docházelo a dochází k nápadně odlišnému zacházení a je vůči němu postupováno daleko přísněji než vůči osobám, které se nacházejí ve stejné nebo srovnatelné situaci. Žalobce je i přes své české státní občanství soustavně označován ze strany orgánů činných v trestním řízení za „cizince“ nebo za „občana, který se narodil v cizině“, což žalobce pokládal za možný projev diskriminace z důvodu národnostního původu. V této souvislosti žalobce poukázal na relevantní právní úpravu na mezinárodní a vnitrostátní úrovni, jakož i na konkrétní projevy zaujatosti a diskriminačního postupu ze strany státního zástupce KSZ Brno (včetně jeho výroků z průběhu vazebního zasedání dne 4. 2. 2016 a účelového zpochybňování českého občanství žalobce). Žalobce se proto domníval, že byl při výkonu svého práva na svobodu a osobní bezpečnost, garantovaného čl. 5 Úmluvy, diskriminován primárně z důvodu svého původu (Írán), a dále i z důvodu svého státního občanství a sociálního postavení, a to v rozporu se zákazem diskriminace zakotveným v čl. 14 Úmluvy a čl. 3 odst. 1 a čl. 24 Listiny.

Žalobce rovněž upozornil, že v jeho případě došlo k situaci, kdy orgány činné v trestním řízení synchronizovaly svůj postup, aby byla uhrazena rekordní kauce, poté bylo prodlužováno propuštění žalobce tak, aby následně byl žalobce opět uměle zadržen. Uvedený postup orgánů činných v trestním řízení žalobce pokládal za projev jejich svévole, který jednoznačně vypovídá o absenci dobré víry, resp. o existenci zlé víry, ve smyslu relevantní judikatury Evropského soudu pro lidská práva, kterou žalobce v žalobě citoval. Žalobce v této souvislosti především zdůraznil zlou víru státního zástupce KSZ Brno, který se v rámci vazebního zasedání dne 4. 2. 2016 vyjadřoval způsobem, z něhož je dle názoru žalobce možno dovodit, že se od jednoznačné dikce zákona i od své předchozí (a naprosto logické) argumentace ve věci odchýlil a žalobce zbavil osobní svobody na základě pokynu z vyšších stupňů organizace státního zastupitelství (viz citace projevu jmenovaného v rámci vazebního zasedání, čas 36:19). Kdo přesně však takový pokyn či stanovisko vydal, jak znělo a jaké zájmy jím byly sledovány, zůstalo žalobci i jeho obhájcům utajeno. Je tedy otázkou, zda se jednalo o skutečnost, nebo toliko snahu o „alibismus“ státního zástupce, což ovšem krajské státní zastupitelství nezbavuje odpovědnosti za porušení práv žalobce.

Žalobce pak v této souvislosti poukázal také na podezřelé a obtížně vysvětlitelné průtahy v rozhodování soudu o přijetí záruky, kdy ačkoli kauce byla z větší části na účet

krajského soudu složena již dne 22. 1. 2016 a zbývající část pak dne 25. 1. 2016, krajský soud peněžitou záruku svým usnesením přijal až dne 28. 1. 2016. Učinil tak ovšem v neveřejném zasedání bez přítomnosti žalobce, a tedy žalobce musel ve vazbě setrvat nadbytečně další 4 dny (právě do pondělí dne 1. 2. 2016). Žalobce uvedl, že průtahy ze strany rozhodujícího soudce Krajského soudu v Brně „dávají smysl“, pokud tento koordinoval svůj postup s postupem státního zástupce KSZ Brno, neboť pokud státní zástupce oznámil soudci svůj úmysl zbavit žalobce opětovně osobní svobody a následně jej informoval, že vydal souhlas se zadržením žalobce, vysvětlovalo by to postup soudce, který administrativní opatření o přijetí kauce nevyhotovil a nedoručil žalobci již ve čtvrtek 28. 1. 2016, ale vše zdržel až do pondělí 1. 2. 2016, kdy již bylo možné vše připravit k opětovnému zadržení žalobce. Žalobce uvedl, že popsaná činnost KSZ Brno a státního zástupce, který udělil souhlas k opětovnému zadržení žalobce, je natolik závažná, že žalobce přistoupil k podání trestního oznámení k Nejvyššímu státnímu zastupitelství, v němž zároveň požádal o prověření možného zapojení a spolčení v žalobě konkrétně jmenovaných státních zástupců (KSZ Brno a Vrchního státního zastupitelství v Olomouci) a soudce Krajského soudu v Brně za účelem porušení práv žalobce. Žalobce rovněž upozornil na skutečnosti, které již v minulosti mohly nasvědčovat určitým nekalým záměrům ze strany soudce Krajského soudu v Brně a které v kontextu pozdějších událostí (podrobně v žalobě rozvedených) získaly zcela nový rozměr, kdy žalobce začal mít vážné a důvodné pochyby o existenci dobré víry rozhodujícího soudce při jeho postupu v řízení. Vedle podezřelé synchronizace se státním zastupitelstvím při přípravě nezákonného opětovného zadržení žalobce se dle názoru žalobce jednalo také o realizaci výhrůzek ze strany soudce Krajského soudu v Brně, včetně nesouladu vyhlášeného odůvodnění soudního rozhodnutí s jeho písemným odůvodněním (s odkazem na citaci zvukového záznamu z vazebního zasedání dne 6. 10. 2015), možné zatajování informací ze strany soudce a státního zástupce Vrchního státního zastupitelství v Olomouci, jakož i nepravdy obsažené v oficiálních tiskových zprávách uváděných tiskovým mluvčím KSZ Brno. Žalobce tak nemohl než emotivně konstatovat, že účelem tohoto spolčení za účelem protiprávního jednání vůči žalobci, k němuž se propůjčil soudce Krajského soudu v Brně, státní zástupce KSZ v Brně a zřejmě též státní zástupce Vrchního státního zastupitelství v Olomouci, bylo dosáhnout prodlužování nezákonné vazby žalobce a zřejmě též poškodit jeho pověst a „zlomit“ jej tak, aby nebyl schopen se v rámci trestního řízení probíhajícího v České republice hájit. Popsanou synchronizací všech uvedených orgánů činných v trestním řízení tak bylo bezprecedentním způsobem zasaženo do práva žalobce na osobní svobodu a byl porušen zákaz zneužití omezení základních práv a svobod k jinému než stanovenému účelu.

V rámci závěrečného shrnutí tak byl žalobce přesvědčen, že v jeho případě orgány činné v trestním řízení flagrantním způsobem překročily své pravomoci a postupovaly v rozporu s požadavky, které stanoví § 94 odst. 1 zákona č. 104/2013 Sb. (nebyla dána obava z útěku žalobce), § 91 odst. 1 písm. a) téhož zákona (žalobce jako občana České republiky nelze vzít do předběžné vazby), § 90 odst. 1 zákona (nebyl zde trestný čin, pro který by bylo možné žalobce vydat), § 92 odst. 3, ve spojení s § 93 odst. 1 zákona (nebyly známy dostatečné informace ve smyslu uvedených ustanovení), § 92 odst. 7 písm. a) a b) zákona (státní zástupce byl povinen ukončit předběžné šetření, pokud už bylo zahájeno) a § 91 odst. 1 písm. h) zákona (existovala zde reálná hrozba, že žalobce bude v případě vydání vystaven trestu smrti). Žalobce taktéž namítl porušení čl. 8 odst. 2 a 3 Listiny a čl. 5 odst. 1 Úmluvy,

neboť předně jeho zbavení osobní svobody neproběhlo v souladu se zákonem, ale rovněž nebylo přiměřené sledovanému cíli, neboť hrozba útěku byla zcela eliminována přijatými opatřeními (zejména složenou peněžitou zárukou ve výši 150 mil. Kč) a řízení o vydání nebylo vedeno s náležitou péčí. Orgány činné v trestním řízení se pak dopustily také diskriminace žalobce, v to v rozporu s čl. 3 odst. 1 Listiny a čl. 14, ve spojení s čl. 5 odst. 1, Úmluvy. A konečně žalobce tvrdí, že byl porušen také čl. 4 odst. 4 Listiny, neboť orgány činné v trestním řízení jednaly ve zlé víře a mimo účel, který sledují zákonná ustanovení o omezení osobní svobody pro účely vydávacího řízení. Státní zástupce KSZ Brno postupoval v rozporu s evidentním závěrem o tom, že žalobce není možné vydat, a tedy omezit jeho osobní svobodu. Soudce Krajského soudu v Brně pak nejprve žalobci vyhrožoval v souvislosti s žádostí Íránu o vydání a následně tyto výhrůžky realizoval tím, že podezřelým způsobem synchronizoval svůj postup se státním zastupitelstvím při přípravě opětovného nezákonného zadržení žalobce.

Žalobce v návaznosti na vše výše uvedené připomněl, že Ústavní soud ve své rozhodovací činnosti zdůrazňuje, že zadržení a zatčení patří společně s vazbou k nejzávažnějším zásahům do práv jednotlivce (srovnej např. nález ve věci sp. zn. Pl. ÚS 6/10 ze dne 20. 4. 2010). V daném případě přitom orgány činné v trestním řízení zcela opomenuly důkazy, které svědčily pro nepřípustnost vydání žalobce, a namísto toho koordinovaně postupovaly tak, aby žalobce byl maximálně šikanózním způsobem zadržen v okamžiku, kdy měl být takřka po dvou letech propuštěn z vazby. Flagrantním způsobem tak porušily základní práva žalobce, a jakkoli je tento v současné době již na svobodě, jednalo se o extrémní zásah do základních práv a svobod, pro který je na místě, aby se Ústavní soud namítanými porušeními zabýval a o nich rozhodl (viz stanovisko pléna Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS-st. 25/08 ze dne 6. 5. 2008, které je na případ žalobce plně aplikovatelné). Žalobce tak byl přesvědčen, že je nezbytné, aby Krajský soud v Brně jednoznačně postavil shora popsanou praxi mimo limity zákonného postupu.

Žalobce proto v petitu žaloby navrhl, aby krajský soud vydal rozsudek, kterým se

- 1/ určuje, že souhlas Krajského státního zastupitelství v Brně se zadržením žalobce ze dne 28. 1. 2016, KSZ č. j. 1 KZM 2002/2015 - 63, o kterém se žalobce dozvěděl po svém zadržení dne 1. 2. 2016, byl nezákonným zásahem;
- 2/ určuje, že postup Krajského státního zastupitelství v Brně a Policie České republiky, kterým byl žalobce zadržen a zbaven svobody ve dnech 1. - 4. 2. 2016, byl nezákonným zásahem; a kterým bude žalovaným uložena povinnost zaplatit žalobci náhradu nákladů soudního řízení.

Krajský soud se předně zabýval otázkou, zda jsou v daném případě splněny podmínky řízení, k nimž se řadí i pravomoc soudu rozhodujícího ve správním soudnictví věc meritorně projednat a o ní rozhodnout.

Podle ustanovení § 2 s. ř. s. poskytují soudy ve správním soudnictví ochranu veřejným subjektivním právům fyzických i právnických osob způsobem stanoveným a za podmínek stanovených soudním řádem správním nebo zvláštním zákonem a rozhodují v dalších věcech, o nichž tak soudní řád správní stanoví.

- Podle § 4 odst. 1 s. ř. s. rozhodují soudy ve správním soudnictví o
- a) žalobách proti rozhodnutím vydaným v oblasti veřejné správy orgánem moci výkonné, orgánem územního samosprávného celku, jakož i fyzickou nebo právnickou osobou nebo jiným orgánem, pokud jim bylo svěřeno rozhodování o právech a povinnostech fyzických a právnických osob v oblasti veřejné správy (dále jen „*správní orgán*“),
 - b) ochraně proti nečinnosti správního orgánu,
 - c) ochraně před nezákonným zásahem *správního orgánu*,
 - d) kompetenčních žalobách,
 - e) ve věcech volebních a ve věcech místního referenda,
 - f) ve věcech politických stran a politických hnutí,
 - g) o zrušení opatření obecné povahy nebo jeho částí pro rozpor se zákonem,
 - h) ve věcech porušení povinnosti veřejných funkcionářů podle zvláštního právního předpisu.

Základním východiskem pro posouzení projednatelnosti žaloby na ochranu před nezákonným zásahem je pak ustanovení § 82 s. ř. s., podle kterého každý kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením (dále jen „zásah“) *správního orgánu*, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo, může se žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný. Citované ustanovení § 82 s. ř. s., které stanoví podmínky žalobní legitimace k řízení o ochraně před nezákonným zásahem správního orgánu přitom nelze vykládat bez souvislosti s ustanovením § 4 odst. 1 s. ř. s., a to zejména pokud se jedná o výklad pojmu „*správní orgán*“. Pravomoc správních soudů je totiž mj. určena okruhem orgánů, jejichž činnost soudnímu přezkumu podléhá („*orgány moci výkonné, orgány územního samosprávného celku, fyzické nebo právnické osoby nebo jiné orgány, pokud jim bylo svěřeno rozhodování o právech a povinnostech fyzických a právnických osob v oblasti veřejné správy*“). Je přitom zřejmé, že vymezení správního orgánu v ustanovení § 4 odst. 1 s. ř. s., jež je vázáno na oblast veřejné správy, je nutno z pohledu pravomoci správních soudů nepochybně vztáhnout také na ochranu před tvrzeným nezákonným zásahem správního orgánu. Soudní kontrola zákonnosti zásahu správního orgánu ve smyslu § 82 a násl. s. ř. s. se tedy může pohybovat toliko v hranicích veřejné správy, a proto napadnutelnými jsou pouze takové zásahy orgánů, které patří do působnosti ve veřejné správě.

Již v usnesení ze dne 21. 8. 2003, č. j. Na 579/2003 - 10, dostupném na www.nssoud.cz, přitom Nejvyšší správní soud uvedl, že ze soudního řádu správního ani z žádného jiného zákona nevyplývá, že by správním soudům byla založena kompetence rozhodovat ve věci samé v soudně trestních věcech, přezkoumávat postup orgánů činných v trestním řízení nebo prošetřovat a vyřizovat stížnosti na jejich tvrzený nesprávný postup. Obdobné závěry, a to přímo ve vztahu ke státnímu zastupitelství, pak Nejvyšší správní soud vyslovil v rozsudku ze dne 27. 10. 2005, č. j. 6 As 58/2004 - 45, publikovaném pod č. 1407/2007 Sb. NSS, a na půdorysu řízení o ochraně před nezákonným zásahem také v rozsudku ze dne 28. 4. 2005, č. j. 2 Aps 2/2004 - 69, publikovaném pod č. 623/2005 Sb. NSS.

Z podané žaloby, jejíž obsah krajský soud rekapituloval výše a pro stručnost na něj na tomto místě v plném rozsahu odkazuje, je přitom patrné, že žalobce se domáhá ochrany proti namítanému nezákonnému postupu žalovaného Krajského státního zastupitelství v Brně v souvislosti s vydaným souhlasem se zadržením žalobce dne 28. 1. 2016, jakož i zásahu spočívajícího v následném postupu Krajského státního zastupitelství v Brně, resp. Krajského soudu v Brně, na základě kterého byl žalobce zadržen a zbaven svobody ve dnech 1. až 4. 2. 2016, a to z důvodů podrobně popsanych výše, souvisejících zejména s namítaným porušením zákona č. 104/2013 Sb., o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních. Je ovšem zřejmé, že oba tyto orgány (jak státní zastupitelství, tak soud) v daném případě nevystupovaly jako správní orgány a vykonavatelé veřejné správy tak, jak má na mysli ustanovení § 4 odst. 1 písm. a) s. ř. s. a § 82 s. ř. s., ale v pozici orgánů činných v trestním řízení ve smyslu § 12 odst. 1 zákona č. 141/1961 Sb., trestního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „trestní řád“), dle kterého se *orgány činnými v trestním řízení rozumějí soud, státní zástupce a policejní orgán*.

V daném případě tedy krajský soud ve shodě s výše citovanou judikaturou Nejvyššího správního soudu, od níž nemá důvod se odchýlit ani v nyní posuzované věci, dospěl k závěru, že je vyloučena pravomoc krajského soudu jako soudu rozhodujícího ve věcech správního soudnictví přezkoumávat zákonnost postupu a úkonů orgánů činných v trestním řízení a jakkoli do působnosti těchto orgánů zasahovat.

Tytéž závěry je pak nutno vztáhnout také k druhému žalovanému, kterého žalobce označil jako Policii České republiky, Krajské ředitelství policie Jihomoravského kraje, Městské ředitelství policie Brno, Obvodní oddělení Policie Brno-Výstaviště.

V této souvislosti krajský soud předně uvádí, že ve vztahu k tomuto žalovanému žaloba neobsahuje vůbec žádné konkrétní skutečnosti, jimiž se měl druhý žalovaný vůči žalobci dopustit nezákonného zásahu, ani blíže nespecifikuje, v čem konkrétně žalobce tento zásah spatřuje a jakým způsobem bylo proti němu druhým žalovaným přímo zasaženo. Vychází-li tedy krajský soud z formulace závěrečného žalobního petitu, v němž žalobce navrhuje, aby soud výrokem II. určil, že postup Krajského státního zastupitelství v Brně a Policie České republiky, kterým byl žalobce zadržen a zbaven svobody ve dnech 1. až 4. 2. 2016, byl nezákonným zásahem, přičemž na postupu Policie ČR se dle žalobce podílelo Obvodní oddělení Policie Brno-Výstaviště jakožto složka Městského ředitelství Brno zadržením žalobce a jeho držením v cele předběžného zadržení (viz bod I. A žaloby), je i zde nepochybné, že z hlediska samotného aktu zadržení a držení žalobce v cele předběžného zadržení druhý žalovaný vystupoval v pozici orgánu činného v trestním řízení (§ 12 odst. 1 trestního řádu) jednajícího na podkladě pokynů státního zástupce v trestním řízení. Trestním řízením se přitom dle § 12 odst. 10 trestního řádu rozumí nejen řízení podle tohoto zákona (*pozn.: rozuměj trestního řádu*), ale též podle zákona o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních, tj. zákona č. 104/2013 Sb., jehož nezákonnou aplikaci vůči své osobě žalobce v podané žalobě namítal (v podrobnostech viz shora).

Shodné závěry pak ve své rozhodovací činnosti vyslovil též Nejvyšší správní soud, který v rozsudku ze dne 21. 10. 2008, č. j. 8 As 28/2008 - 29, dostupném na www.nssoud.cz

uvedl: „*Nachází-li se Policie České republiky v pozici orgánu činného v trestním řízení, nepodléhá její postup nebo nečinnost přezkumu soudů ve správním soudnictví.*“

V souvislosti se zněním ustanovení § 83 s. ř. s., které vymezuje žalovaného v soudním řízení o ochraně před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu, pak krajský soud zároveň doplňuje, že Nejvyšší správní soud již ve výše zmiňovaném rozsudku ze dne 28. 4. 2005, č. j. 2 Aps 2/2004 - 69, publikovaném pod č. 623/2005 Sb. NSS, konstatoval, že „*je skutečností, že podle zákona č. 283/1991 Sb. je Policie České republiky jako celek ozbrojeným bezpečnostním sborem. To však samo o sobě nestačí k založení pravomoci správního soudu ve vztahu k přezkoumání zákonnosti postupu policejního orgánu při úkonech v rámci trestního řízení. Policie České republiky totiž podle tohoto zákona plní rozmanité úkoly, které patří do různých právních odvětví.*“

I zde tedy platí výše uvedené závěry krajského soudu, že ustanovení § 82 a násl. s. ř. s. nelze vykládat izolovaně, bez souvislosti s ustanovením § 4 odst. 1 téhož zákona, a to zejména pokud jde o souvislost s výkonem veřejné správy. V daném případě přitom, jak již bylo uvedeno výše, se Policie ČR (v návaznosti na postup KSZ Brno) nacházela v pozici orgánu činného v trestním řízení ve smyslu § 12 odst. 1, 2 písm. a) a odst. 10 trestního řádu a nevykonávala působnost ve veřejné správě. Krajský soud tak dospěl k témuž závěru, že i ve vztahu k druhému žalovanému je vyloučena pravomoc krajského soudu přezkoumávat zákonnost postupu a úkonů orgánů činných v trestním řízení a jakkoli do působnosti těchto orgánů zasahovat. Žalobce ostatně, jak již bylo též uvedeno, k samotnému postupu Policie ČR, žádné konkrétní skutečnosti a námitky v podané žalobě neuvedl.

Podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. nestanoví-li tento zákon jinak, soud usnesením odmítne návrh, jestliže soud o téže věci již rozhodl nebo o téže věci již řízení u soudu probíhá nebo *nejsou-li splněny jiné podmínky řízení a tento nedostatek je neodstranitelný* nebo přes výzvu soudu nebyl odstraněn, *a nelze proto v řízení pokračovat.*

V daném případě se žalobce domáhá vydání rozhodnutí soudu, které je mimo pravomoc soudů ve správním soudnictví ve smyslu § 4 odst. 1 s. ř. s. Krajský soud jako soud rozhodující ve věcech správního soudnictví nemá jakoukoliv kompetenci rozhodovat v trestním řízení a posuzovat zákonnost postupu orgánů činných v trestním řízení, neboť zákon soudům rozhodujícím ve věcech správního soudnictví žádnou kontrolní, dozorní či rozhodovací činnost v trestních věcech nesvěřil. Shodné stanovisko, že s ohledem na předmět žaloby není dána pravomoc správního soudu, ostatně zastává i samotný žalobce, jak je patrné z obsahu žaloby s tím, že žaloba byla podána toliko z důvodu procesní opatrnosti (s ohledem na možné vyčerpání prostředků obrany).

Nedostatek pravomoci soudu věc projednat a o ní rozhodnout přitom představuje takový nedostatek podmínek řízení, který je neodstranitelný a pro který nelze v řízení pokračovat. Proto krajský soud rozhodl tak, že žalobu podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. odmítl.

Soud neprojednával věc samu, a proto mohl rozhodnout bez jednání (§ 49 odst. 1, věta první, s. ř. s. *a contrario*). Zároveň krajský soud neshledal důvody dle § 48 s. ř. s. pro

žalobcem navrhované přerušení řízení do doby skončení řízení o ústavní stížnosti, kterou žalobce podal u Ústavního soudu.

Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 3 s. ř. s., podle kterého nemá žádný z účastníků řízení právo na náhradu nákladů řízení, byla-li žaloba odmítnuta.

P o u ě n í: Proti tomuto rozsudku lze podat do dvou týdnů po jeho doručení kasační stížnost. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních právních předpisů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 29. dubna 2016

Mgr. Milan Procházka
předseda senátu